



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 289/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/104/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. mája 2024 a jej doplnením doručeným 22. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava“) postupom správneho súdu (pôvodne Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/104/2019. Navrhuje, aby ústavný súd zaviazal správny súd o žalobe sťažovateľa rozhodnúť v súlade so zákonmi, ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, a aby ústavný súd konštatoval, že zo strany správneho súdu došlo k prieťahom v konaní. Zároveň žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie pred ústavným súdom.

2. Správnenému súdu (pôvodne krajskému súdu) bola 30. decembra 2019 doručená správna žaloba sťažovateľa (ako jedného zo štyroch žalobcov) proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Správna žaloba bola doručená v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu. Následne bola 9. januára 2020 doručená v listinnej podobe, avšak v znení nezodpovedajúcom správnej žalobe v pôvodnej elektronickej podobe a doplnená bola 12. mája 2020. Keďže si žalobcovia (vrátane sťažovateľa) nespĺnili poplatkovú povinnosť spojenú s podaním žaloby, správny súd ich vyzval na zaplatenie súdneho poplatku (vo výške 50 eur) a zároveň ich poučil, že ak do 10 dní od doručenia výzvy súdny poplatok nezaplatia, konanie bude zastavené. K zaplateniu súdneho poplatku zo strany

sťažovateľa (ani ostatných žalobcov) v súdom určenej lehote nedošlo, preto správny súd uznesením zo 7. augusta 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom konanie zastavil v zmysle § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

3. Proti predmetnému uzneseniu sťažovateľ podal v zmysle § 152 Správneho súdneho poriadku sťažnosť, ktorú správny súd uznesením vydaným sudkyňou 14. februára 2024 ako nedôvodnú zamietol. Keďže strana žalobcu nezaplatila súdny poplatok pri vzniku poplatkovej povinnosti a zákon o súdnych poplatkoch umožňuje zaplatiť súdny poplatok na základe výzvy súdu, súd vyzval stranu žalobcu na jeho zaplatenie. Výzva bola riadne doručená (jej doručenie nebolo rozporované). O následku nezaplatenia súdneho poplatku bola strana žalobcu riadne poučená vo výzve z 26. mája 2020, v ktorej jej bola daná zákonná možnosť na dodatočné splnenie poplatkovej povinnosti v lehote určenej správnym súdom. Splnenie povinnosti uhradenia súdneho poplatku nebolo vykonané ani po vydaní uznesenia zo 7. augusta 2020, pričom lehota na jeho uhradenie uplynula 2. júla 2020. Záver predmetného rozhodnutia teda je, že pokiaľ správny súd uznesením konanie o správnej žalobe zastavil, dotknuté uznesenie vydané na základe nesplnenia úhrady súdneho poplatku v zákonom ustanovenej lehote možno považovať za správne.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta priet'ahy správneho súdu v napadnutom konaní, ktorých povahu bližšie nešpecifikuje.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ústavný súd pristúpil v rámci ústavného prieskumu v prvom rade k preskúmaniu toho, či ústavná sťažnosť sťažovateľa nie je oneskorená, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať, keďže jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

6. Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom [§ 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti a táto nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená (I. ÚS 60/2019).

7. Ak teda ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť (I. ÚS 60/2019).

8. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1. K namietanému porušeniu označeného práva sťažovateľa postupom správneho súdu:

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiada vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/104/2019. Vo vzťahu k tomuto namietanému porušeniu základného práva však absentuje akékoľvek odôvodnenie, nie je v ňom ani zmienka o tom, čo je predmetom súdneho konania. Predmet konania možno vyvodiť len z predloženého uznesenia správneho súdu zo 14. februára 2024.

10. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

11. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

13. Dopytom na správnom súde ústavný súd zistil, že uznesenie vydané sudkyňou 14. februára 2024, ktorým správny súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o zastavení konania (vydanému vyšším súdnym úradníkom), nadobudlo právoplatnosť 11. marca 2024.

14. Ústavná sťažnosť sťažovateľa namietajúca postup správneho súdu v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 13. mája 2024 (odoslaná elektronicky a doplnená podaním doručeným ústavnému súdu osobne 22. mája 2024), t. j. zjavne po tom, keď bolo konanie vo veci sťažovateľa právoplatne zastavené (11. marca 2024).

15. Sťažovateľ sa teda v predmetnej veci domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie označeného práva už netrvalo a právna neistota sťažovateľa už bola odstránená. Poukazujúc na už uvedenú judikatúru ústavného súdu akceptovanú aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, nie je možné dať za pravdu sťažovateľovi, ak lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti prietahovému postupu správneho súdu v napadnutom konaní vyvodzoval od právoplatnosti (doručenia mu) uznesenia správneho súdu zo 14. februára 2024, teda od právoplatného zastavenia konania.

16. V rámci dopytu na správnom súde bolo ústavnému súdu oznámené, že správne súdu bolo 22. apríla 2024 doručené podanie sťažovateľa označené ako kasačná sťažnosť smerujúca proti uzneseniu správneho súdu zo 14. februára 2024. V tejto súvislosti ústavný súd môže podrobiť svojmu prieskumu len konanie, resp. postup správneho súdu pri rozhodovaní o tomto podaní sťažovateľa, teda v trvaní od 22. apríla 2024 dosiaľ (ide len o prieskum z hľadiska prietahov, prieskum samotného rozhodnutia je smerovaný na základe procesnej aktivity sťažovateľa, a to jeho kasačnou sťažnosťou, mimo ústavného súdu). Rozhodné obdobie pre posúdenie opodstatnenosti ústavnej sťažnosti by tak predstavovalo približne jeden mesiac, čo už *prima facie* nemožno hodnotiť ako ústavne neakceptovateľnú dobu. Preto ústavný súd konštatuje nedostatok ústavnoprávnej intenzity zásahu do základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietahov v rozhodnej dobe.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.2. K sťažovateľom podanej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

18. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je totiž zrejmé, že v danom prípade ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m.

III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Preto žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch formulovaných sťažovateľom v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu